

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet

Conclusions i anàlisi de tendències

Informe social 2013

**Sistema d'Informació Social
de Santa Coloma de Gramenet**

Oficina tècnica Pla local per la inclusió social

Coordinació:

Marta Calero i Lafuente
Carme Palma i Moreno
Cap de Servei de Salut Pública, Acció
Comunitària i Atenció als Consumidors

**Recerca, anàlisi de
dades i redacció:**

Gemma Jaumandreu i Font
Maria Teresa Martín de Villodres Pérez
Oficina tècnica Pla local per la inclusió social
Àrea de Serveis Personals, Benestar i famílies
Departament d'Acció Comunitària

Edició:

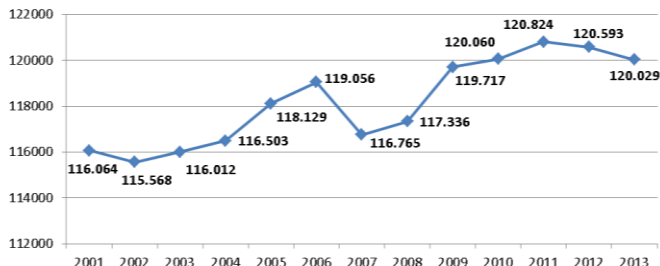
© Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Març 2015
Servei de Premsa i Comunicació
Dipòsit legal B 9300-2015

Índex

1. Dades bàsiques de Santa Coloma de Gramenet	3
2. Serveis Socials Bàsics.....	4
3. Salut i dependència.....	5
4. Relacions socials i familiars.....	9
5. Ciutadania i convivència.....	13
6. Pobresa.....	15
7. Habitatge.....	18
8. Ocupació i treball.....	21
9. Educació.....	24

1. Dades bàsiques de Santa Coloma de Gramenet

- El 2013 **continua la davallada de la població a Santa Coloma de Gramenet** iniciada l'any anterior, i es situa en 120.029 habitants (59.749 dones i 60.280 homes).

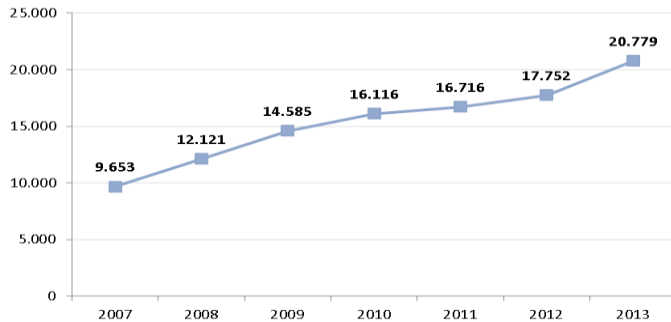

- Aquest decreixement està **relacionat amb la pèrdua de població estrangera** (63% de la davallada), però a diferència d'anys anteriors **també retrocedeix la població autòctona** (37% de la davallada).
- Les **majors davallades poblacionals** coincideixen amb el Districte en el què s'ha perdut més població estrangera (**Districte VI**: 458 persones menys), però també amb el Districte IV (126 menys).

- Santa Coloma de Gramenet continua essent una **ciutat no especialment envellida**, malgrat que segueix creixent la gent gran. Té una presència preponderant de població en edat adulta, i també augmenta lentament el número d'infants. L'**índex d'envelliment s'incrementa** (per cada 100 infants del municipi, hi ha 118 persones grans), però **el sobreenvelliment es manté** (el 10% de les persones grans tenen 85 o més anys).
- La **població estrangera continua minvant, però en menor mesura** (357 persones menys), situant-se en 26.278 persones (21,9% del total d'habitants). El Districte VI, seguit dels Districtes II i V són els territoris on s'han perdut més població estrangera. Les persones estrangeres en edat de treballar són les que han retrocedit més (399 persones menys); per contra, han augmentat lleugerament els infants (7 infants més de 0 a 14 anys) i la gent gran (35 persones més de 65 i més anys).
- Els **nivells formatius** de la població són **comparativament baixos** (28,6% cap titulació i 29,1% primera etapa d'Educació Primària; 19,6% Educació Secundària; i 4% titulació universitària), però en els darrers anys està **augmentant** la població empadronada amb **nivell d'estudis superiors i titulacions mitjanes**.
- L'any 2010, **baixen tant el Producte Interior Brut** (13.200 €/hab.) **com especialment la Renda dels habitants** de Santa Coloma de Gramenet, que se situa en nivells de 2008 (12.800 euros/hab.). El PIB i la RFDB de Santa Coloma es troben **molt per sota dels valors de la comarca i del conjunt de Catalunya**.

2. Serveis Socials Bàsics

- L'any 2013, als **Serveis Socials Bàsics** s'han atès 20.779 persones (**17,3% del total d'habitants**), 3.000 persones més que l'any anterior. Es tracta de l'**increment més intens des d'abans de la crisi**.

- Entre les **problemàtiques ateses als SSB**, destaquen especialment les de **tipus Econòmic** com a 1r motiu principal de consulta (2.775 consultes, 2.032 de les quals sobre Ingressos insuficients), **seguides de les Mancances socials** (2.123 consultes, 1.301 de les quals sobre Manca d'autonomia personal). Respecte de l'any passat, les problemàtiques que **més han crescut** són les **Econòmiques** i les de **Discapacitats**.

- Com a conseqüència de l'augment de persones usuàries dels SSB i del manteniment de l'equip professional, s'observa una **certa restricció de la capacitat d'atenció a la població** (4.788 habitants per TS i 7.744 habitants per ES) i un **increment considerable de la pressió assistencial** (512,2 persones ateses per professional).
- Es manté una **proporció molt baixa de queixes i reclamacions**, però malgrat que **el temps d'espera no augmenta, continua en valors comparativament elevats** (21 dies entre data de sol·licitud i realització d'entrevista).
- **En tres anys, la despesa en serveis socials ha augmentat en més d'1 milió d'euros** (6.634.267,9€ el 2013; 55,3€ invertits per habitant). El pes d'aquesta despesa en relació al total de la despesa de l'Ajuntament s'ha mantingut en valors comparativament elevats (7,4%).
- Quant al **finançament** dels serveis socials, destaca la **davallada progressiva de les aportacions de la Generalitat** de Catalunya (34,1% del finançament), malgrat les disposicions estàndard que marca la Llei 12/2007, d'11 d'octubre de serveis socials, segons la qual la Generalitat hauria de finançar un mínim del 66% de la despesa dels SSB municipals. Aquesta reducció ha estat **compensada per un important augment de la contribució del propi Ajuntament**. (57,8% del finançament).

3. Salut i dependència

NECESSITATS SOCIALS

- Santa Coloma de Gramenet presenta una **elevada taxa de discapacitat** reconeguda oficialment (9,1% de la població; 10.932 persones de diferents edats), que **continua incrementant-se** de forma progressiva, **malgrat l'enduriment de les revisions a l'alça dels graus de discapacitat**.
- Segons la tipologia de la discapacitat, les **taxes més altes** corresponen a **discapacitats motòriques** (2,88% de la població; 3.451 persones) i **físiques no motòriques** (2,68%; 3.218 persones).
- Segons el grau de discapacitat, un **5,5% de la població** (6.629 persones) tenen reconeguda una discapacitat del 33 al 64% (**reconeixement sense dret a prestació econòmica per discapacitat**), un 2,1% de la població (2.561 persones) del 65 al 74%, i un 1,5% (1.742 persones) del 75% o més.
- Les taxes de discapacitat que **han crescut amb més força** són les relatives a **discapacitats físiques no motòriques i les malalties mentals** (1,51%; 1.810 persones). La discapacitat psíquica afecta al 0,84% de la població (1.014 persones).
- Per primer cop des de 2005, **davalla lleugerament** la proporció de **persones amb discapacitat que disposen de reconeixement de dependència** (13,3% de les persones amb discapacitat; 1.448 colomencs i colomenques). Es detecta un **enduriment** en la concessió i la revisió a l'alça de les **valoracions de dependència**.
- **Augmenta la taxa de persones que inicien tractament per drogodependències** (2,9 persones per cada 1.000 habitants), principalment per **l'important increment dels inicis de tractament per dependència d'alcohol**. Encara que a molta distància, l'addicció a la cocaïna és el segon motiu d'inicis de tractament. L'increment en els inicis de tractament per dependència d'alcohol pot estar relacionat amb la **major visibilitat i la millora** de la qualitat i possibilitats assistencials **del recurs que s'hi dedica**.

Serveis Socials d'Atenció Domiciliària

Els SSAD fan referència al conjunt de serveis que es presten en el domicili. S'adrecen a persones amb manca d'autonomia personal i/o amb dificultats o problemàtiques sociofamiliars especials (dependència, risc social, soledat en gent gran, manca de recursos...)

- L'any 2013, els **Serveis Socials Bàsics** han atès 1.375 **problemàtiques** relacionades amb **Discapacitats** i 1.301 consultes més sobre **Manca d'autonomia personal** (un 26,7% del total de problemàtiques ateses).
- Es **creen nous serveis** dins el **paquet de Serveis Socials d'Atenció Domiciliària (SSAD)** i **s'incrementa la població atesa i la cobertura** de la població vulnerable i dependent.
- **S'incrementa el número de professionals dels SSAD** (115 professionals).
- **S'incrementen les hores d'ajuda a domicili** per a persones amb **dependència** (11,6 hores/mes).
- **Tècnicament desapareix el temps d'espera** (2 dies), cosa que representa **un mínim excepcional** en relació als municipis de característiques similars (14 dies de mitjana).
- **També s'incrementa la despesa en SSAD** (2.223.336€ el 2013, 18,5€ invertits per habitant), gràcies a l'**augment de la contribució del propi Ajuntament** (691.368€) i de les aportacions de les persones usuàries del Servei d'Ajuda a Domicili (266.319€).
- **Augmenta la població atesa i la cobertura del Servei d'Ajuda a Domicili (SAD)**¹ en el seu conjunt (943 persones; 0,8% de la població). Tanmateix, **es redueix** la proporció de persones usuàries del **SAD per dependència** (288 persones), mantenint-se en valors comparativament baixos; i, per contra, **augmenten** les persones usuàries del **SAD per risc social** (655 persones).
- **Augmenten** les persones usuàries i la cobertura **del servei de Teleassistència** (2.253 persones; 10,4% de la gent gran).
- **Davallen suaument els beneficiaris d'Àpats a domicili** (de 124 el 2012 a 117 el 2013), **però s'inverteix un gran esforç en ampliar la cobertura del Menjador social** que passa de 35 usuaris el 2012 a 502 el 2013. A aquestes persones, **cal sumar els infants vulnerables que gaudeixen d'ajuts per al Menjador escolar** des del curs 2013-14 (2.195 infants matriculats als CEIP).
- El 2013 es **crea el Projecte Xela**, adreçat a infants amb diversitat funcional i les seves famílies (15 infants atesos, de 6 a 12 anys).

¹ El Servei d'Ajuda a Domicili (SAD) correspon a l'antic Servei d'Atenció a la Llar (SALL).

- **Es redueix progressivament** el número de **persones usuàries de Transport adaptat** per a persones amb discapacitat reconeguda (119 beneficiàries el 2013). També **disminueixen lleugerament** les persones amb discapacitat reconeguda i mobilitat reduïda que gaudeixen de **Targetes d'aparcament** (333 beneficiaris).

Aquestes davallades coincideixen amb l'**enduriment de les condicions** d'accés i les valoracions de **reconeixement de discapacitat**.

- El 2013 s'atenen 45 persones per mitjà del **Projecte d'arranjaments de l'habitatge**, adreçat a gent gran i/o persones amb diversitat funcional.
- A finals de 2013 es crea el **Pla d'atenció a persones grans vulnerables**, que inclou diferents programes per atendre persones vulnerables per raó d'edat i/o diversitat funcional. Aquests programes s'articulen per mitjà de la contractació de persones aturades que no estan percebut prestacions (Plans d'Ocupació Local). En tres mesos s'han atès 109 persones.

Salut mental i addiccions

A Santa Coloma de Gramenet existeix una àmplia xarxa de recursos assistencials adreçats a persones amb problemes de salut mental, així com a l'atenció i la prevenció de les addiccions. Aquests dispositius pertanyen a diverses administracions, alguns són de caràcter supramunicipal, i estan especialitzats en funció de la tipologia d'atenció que ofereixen i el públic a qui van destinats

- L'any 2013, els **Serveis Socials Bàsics** han atès 98 **problemàtiques** relacionades amb **Salut i drogodependències** (un 1% del total de problemàtiques ateses).
- Les **cobertures més elevades** per part dels centres assistencials en **salut mental** les ofereixen el **CSMIJ** (66,9 menors atesos per cada 1.000 menors d'edat; 1.473 infants o joves atesos) i el **CSMA** (23 persones ateses per cada 1.000 persones adultes; 2.265 persones de 18 o més anys ateses).
- Els **nivells de cobertura** assistencial en **infants i adolescents depassen en molt les mitjanes catalanes**. Els elements explicatius serien: a) **major prevalença** en problemes de salut mental entre els infants i joves de Santa Coloma de Gramenet, relacionada amb l'empitjorament de les condicions econòmiques i, de retruc, sociofamiliars de la població; b) un **ús més extens i intens de la xarxa pública**, com a conseqüència de la manca de recursos econòmics familiars; c) existència d'una **xarxa pública consolidada** que permet una **major detecció**, sobretot entre adolescents de 3r i 4t d'ESO.
- **S'amplia la cobertura** per part del **CASD "Delta"**, respecte a la tendència dels anys anteriors (de 4,7 persones ateses per cada 1.000 habitants el 2012 a 5,6 el 2013; de 563 persones ateses a 668). Aquest augment està **relacionat amb l'increment dels recursos humans** dedicats a l'atenció i el **tractament de l'alcoholisme, i el canvi d'ubicació física** de l'espai assistencial, que han afavorit una major visibilitat i accessibilitat al recurs.
- En tres anys, la taxa de **cobertura per part del Programa de Manteniment amb Metadona ha davallat quasi a la meitat** (d'1,4 pers. ateses per cada 1.000 habitants el 2011 a 0,7 el 2013; de 164 pers. ateses a 87). També **es redueix la cobertura de persones adultes per part** dels diferents programes de **l'Equip Municipal sobre Drogues (EMD)** de l'Ajuntament. Elements explicatius: a) **reducció en el número total de persones** potencialment usuàries dels programes, per l'empitjorament de les seves condicions de vida i els seus decessos; b) **canvi en els patrons de consum** (augment dels inicis de tractament per cocaïna) i en els comportaments associats.
- **S'amplia la cobertura de la població jove** per part dels **programes de l'EMD** de l'Ajuntament. Especialment en els tallers de prevenció per a adolescents i joves de l'ESO i el programa d'abordatge preventiu per a joves en medi obert.

4. Relacions socials i familiars

NECESSITATS SOCIALS

- L'any 2013, s'observa una **reducció de les denúncies per Violència Masclista o de gènere** (5,9 denúncies per cada 1.000 dones adultes; 289 denúncies). Tanmateix, la taxa colomenca **continua essent més elevada** que les de la província de Barcelona i el conjunt de Catalunya.
- En conseqüència, hi ha hagut també una **important reducció dels delictes per Violència Masclista o de gènere** identificats a partir de les denúncies (6,5 delictes per cada 1.000 dones adultes; 323 delictes). Aquesta davallada ha situat Santa Coloma de Gramenet en valors similars als de la província i Catalunya.
- La reducció de les denúncies per violència masclista és comuna a tots els territoris, però més acusada a Santa Coloma de Gramenet. Aquesta tendència es pot relacionar amb **l'agreujament de la dependència econòmica de les víctimes**, arrel de la crisi, que **dificulta** encara més llur **possible emancipació**.
- L'any 2013, però, **augmenten de les denúncies per Violència Domèstica** (76 denúncies). La taxa colomenca (0,6 denúncies per cada 1.000 habitants) **continua força per sobre de la província i Catalunya**.
- La **taxa de víctimes per Violència Domèstica** a Santa Coloma **també ha augmentat** en aquests últims anys (0,7 víctimes per cada 1.000 habitants el 2013; amb un total de 88 víctimes, 11 d'elles menors d'edat), **situant-se històricament molt per sobre de la província i el conjunt de Catalunya**.
- L'increment de les denúncies i les víctimes (especialment adultes) per violència domèstica pot estar **relacionada** amb **l'agreujament de les situacions d'estrès familiar** arrel de la crisi, l'existència de **llars amb diversos nuclis familiars**, el retorn de fills emancipats al nucli familiar d'origen...
- La **taxa de persones grans que viuen soles s'ha reduït considerablement** (del 20% en anys anteriors, al 16,6% el 2013; 4.443 persones grans), malgrat l'augment del número de persones d'aquestes edats. Aquesta davallada pot estar relacionada amb el **retorn de descendents al nucli familiar d'origen**, per necessitats econòmiques i, especialment, d'habitatge.

L'atenció municipal a les situacions de necessitat en l'àmbit de les relacions socials i familiars es realitza des dels Serveis Socials Bàsics i especialitzats, així com des de la Xarxa de protecció a la infància i l'adolescència i la Xarxa d'atenció i recuperació de dones en situació de violència masclista.

- L'any 2013, les **problemàtiques per Mancances socials són el segon motiu principal de de consulta als Serveis Socials Bàsics**. S'han atès 2.123 consultes (21,2% del total de problemàtiques ateses): 1.301 sobre Manca d'autonomia personal, 349 sobre Indicis de trastorns mentals, 342 sobre Dificultats relacionals familiars o socials, 34 sobre Conductes delictives, i 97 sobre altres situacions.
- Tant la xifra com la taxa de **cobertura del Servei d'Ajuda a Domicili (SAD) per risc social han crescut de forma moderada i progressiva**, passant de 4,9 persones ateses per cada 1.000 habitants el 2010 (466 pers. usuàries del SAD social), a 5,5⁰/₀₀ el 2013 (655 pers. usuàries).
- També ha anat en **augment la proporció de persones usuàries del SAD que ho són per risc social** (de 65,4% del total de persones ateses pel SAD el 2010 al 69,5% el 2013), situant-se **molt per sobre dels valors mitjans de territoris similars**.
- **Malgrat que s'incrementa el número d'hores d'ajuda a domicili** per a persones en risc social (quasi 9.000 hores més que l'any anterior), **la intensitat de l'atenció disminueix** a causa del creixement del número de beneficiaris (9,2 hores per unitat familiar). **Tècnicament desapareix el temps d'espera** (2 dies).
- Els **Serveis Socials Bàsics** també han atès 29 **problemàtiques** relacionades amb **Maltractaments** (un 0,3% del total de problemàtiques ateses): 14 consultes sobre Ingrés d'urgència per maltractaments, 8 sobre Abús sexual als fills, 3 sobre Ingrés en casa d'acollida, 3 sobre Abandonament de gent gran, i 1 consulta més sobre Abús físic o psíquic a l'home.
- El **número de gent gran víctimes de Violència** (de gènere i/o domèstica) **no ha sofert grans variacions** (16 el 2011, 14 el 2012, 15 el 2013), però la taxa s'ha reduït lleugerament per l'efecte del creixement de la població de 65 i més anys (0,7 víctimes per cada 1.000 persones grans, el 2013). Amb tot, de 2011 a 2013, la taxa colomenca sempre ha **superat la mitjana catalana**.
- **Tampoc ha variat gaire** ni el número d'**ordres de protecció envers víctimes de Violència Domèstica** (21 el 2011, i 19 tant el 2012 com el 2013), ni la taxa (0,2 ordres per cada 1.000 habitants, el 2013). La taxa colomenca, però, **dobla la del conjunt de la província**, tot i restar per sota de la catalana.

Infància i adolescència en risc

- La **cobertura de menors per part del Servei Especialitzat d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (SEAIA) ha crescut** respecte els darrers anys (de 12,7 menors atesos per cada 1.000 l'any 2011, a 14,4⁰/₀₀ el 2013; de 267 menors atesos el 2011, a 308 el 2013). Aquest increment respon a **l'augment de l'atenció a menors en situacions de risc social** que continuen sota la tutela de la seva família.
- L'increment de menors atesos per part del SEAIA **ha fet créixer la pressió assistencial** (34,2 menors atesos per professional). Tanmateix, Santa Coloma de Gramenet continua lluny del topall legislatiu (40 infants per professional).
- La **cobertura de menors per part de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) s'ha mantingut** en valors similars aquests últims anys (7 menors tutelats per la DGAIA per cada 1.000 l'any 2013; 150 menors tutelats).
- La **cobertura de menors per part de Justícia Juvenil ha caigut** el 2013, accentuant la tendència a la baixa dels darrers anys (de 6,4 menors atesos per cada 1.000 menors el 2005 a 2,5⁰/₀₀ el 2013; de 124 nois i noies atesos el 2005 a 54 el 2013).
- El **número de menors víctimes de Violència** (de gènere i/o domèstica) **no ha sofert grans variacions** (21 menors el 2011 i 20 menors tant el 2012 com el 2013), però la taxa ha disminuït lleugerament per l'efecte de l'augment de la població de 0 a 17 anys (0,9 víctimes per cada 1.000 infants o adolescents el 2013). Aquests dos darrers anys, la taxa colomenca es trobava **per sota de la mitjana catalana**.
- També **s'ha reduït el número d'ordres de protecció vers menors d'edat per Violència Domèstica** (4 el 2011, 5 el 2012, i 2 el 2013), així com la taxa (0,1 ordres per cada 1.000 menors, el 2013).

Violència masclista

- En els darrers dos anys, **la cobertura per part del Centre d'Informació i Recursos per a Dones – Servei d'Informació i Atenció a les Dones (CIRD-SIAD) ha tornat a remuntar** (9 dones ateses per cada 1.000 dones adultes; 428 dones ateses).
- L'any 2012 **es va incrementar el número de professionals del CIRD-SIAD** (de 3,4 a 5,2 professionals), cosa que va fer davallar ostensiblement la pressió assistencial (de 104,8 dones ateses per professional el 2011 a 72,7 el 2012). El 2013, **l'augment de dones ateses ha fet créixer de nou la pressió assistencial** (83,6 de dones ateses per professional).
- La **cobertura per part del CIRD-SIAD de dones en situació de Violència Masclista** va augmentar el 2011, com a conseqüència de la millora en el sistema de recollida i registre de dades. D'aleshores ençà, **s'ha mantingut** en valors similars (4 de cada 1.000 dones adultes l'any 2013; 202 dones).
- La cobertura **per part dels Mossos d'Esquadra de dones en situació de Violència Masclista ha disminuït lleugerament** (de 5 dones ateses per cada 1.000 dones adultes el 2011 a 3,9⁰/₀₀ el 2013). Aquesta taxa es troba **una mica per sobre de la del conjunt de la Regió Policial Metropolitana Nord i Catalunya**.
- En els darrers tres anys, malgrat que el **número de denúncies als jutjats per Violència Masclista s'ha anat reduint** de forma progressiva (289 denúncies el 2013), **ha remuntat la taxa d'ordres de protecció** (2 ordres per cada 1.000 dones adultes, el 2013). La **taxa colomenca d'ordres de protecció per Violència Masclista és superior** a les de la província i el conjunt de Catalunya.

5. Ciutadania i convivència

NECESSITATS SOCIALS

- L'any 2013 a Santa Coloma de Gramenet hi ha empadronades **26.278 persones estrangeres** (11.730 dones i 14.584 homes). Entre 2012 i 2013 s'han **perdut** un total de **357 persones** de nacionalitat estrangera.
- Les nacionalitats més nombroses continuen essent la xinesa (18,7% de la població estrangera), seguida de la marroquina (16,7%), la paquistanesa (9,1%) i l'equatoriana (7,1%).
- Les **nacionalitats que han perdut més efectius** són la **xinesa, l'equatoriana, la paraguaiana i la brasilera**, per bé que amb proporcions diverses. Destaca la pèrdua de població del Paraguai, que entre 2012 i 2013 pràcticament ha desaparegut. Per contra, les poblacions **marroquina i índia continuen creixent**.
- En els tres darrers anys, s'observa una **disminució progressiva** del número de **persones recloses en centres penitenciaris** (de 444 persones internades el 2010 a 374 el 2013).

En conseqüència, ha davallat també la taxa que representen en relació al conjunt de la població (de 4,7 persones recloses per cada 1.000 persones adultes l'any 2010, a 3,8⁰/₀₀ el 2013).

El servei de primera acollida a persones immigrades es realitza en el Centre d'Informació i Assessorament per a persones Estrangeres (CIAPE), de titularitat municipal. Per altra banda, el Pla per la Convivència ofereix els serveis de l'Equip d'intervenció i mediació en el territori i el Centre d'Informació i assessorament en Temes d'Estrangeria (CITE).

- Des de 2010, **es manté sense grans variacions** el número de **persones recloses ateses pels Serveis socials especialitzats** (de 49 persones ateses el 2010 a 55 el 2013), i la taxa que representen (de 0,41 persones recloses per cada 1.000 habitants a 0,46⁰/₀₀).
- L'any 2013, els **Serveis Socials Bàsics** han atès 271 consultes per **Problemes legals d'estrangeria** (un **2,7% del total de problemàtiques ateses**).
- En els darrers tres anys, tant el número de persones ateses com la taxa de **cobertura per part del Centre d'Informació i Assessorament per a Persones Estrangeres (CIAPE)** han anat **decreixent progressivament**, d'acord amb la **ralentització de l'arribada de persones estrangeres novingudes**. A 2013, s'han atès 5.242 persones (2.306 persones menys que el 2011); aquesta xifra suposa una cobertura del 19,95% de la població estrangera (27,8% el 2011).
- D'acord amb la normativa vigent, la **taxa de resolució potencialment favorable dels informes d'arrelament social és elevada** (84,8% dels informes d'arrelament). Tanmateix, el **volum de sol·licituds i informes de 2013 ha davallat de manera acusada** (282 sol·licituds i 270 informes el 2013, front a 950 i 903 el 2009).
- Les **sol·licituds de gestió alternativa de conflictes** van augmentar entre 2011 i 2012, però a 2013 **s'ha mantingut** en valors similars a l'any passat (418 sol·licituds; 3,5 sol·licituds per cada 1.000 habitants).

6. Pobresa

NECESSITATS SOCIALS

- En els darrers anys, s'observa un **lleuger increment de la dependència econòmica de prestacions socials** en el seu conjunt. L'any 2013, 28.943 persones (24,1% de la població) són beneficiàries de Pensions Contributives, Pensions No Contributives i assistencials, o Rendes Mínimes d'Inserció.

La taxa colomenca de dependència econòmica de prestacions socials **supera** les de **la província i Catalunya**.

Segons la tipologia de la prestació, però, s'observa que malgrat que augmenta la població beneficiària de Pensions Contributives (26.199 persones el 2013 amb PC per Incapacitat permanent, Jubilació, Viduïtat, Orfenesa, A favor de familiars), es mantenen les PNC i assistencials (1.062 persones el 2013 amb pensions per Jubilació o Invalidesa), i es redueixen les persones usuàries de RMI (1.682 el 2013).

- La **dependència de prestacions d'escàs o limitat abast econòmic** (Pensions No Contributives i assistencials, i Rendes Mínimes d'Inserció) s'ha reduït respecte 2011, però es manté en valors similars als de 2012 (12.688 persones el 2013; un 10,6% de la població). La taxa colomenca, també **supera** les de la **província i Catalunya**.
- La **taxa de prestacions sobre la Renda Familiar Disponible Bruta (RFDB)** presentava una tendència creixent que **s'ha accentuat**: mentre que el 2008 un 22,3% dels ingressos de què disposen les llars per destinar-los al consum o a l'estalvi provenien de prestacions social, el 2013 aquesta proporció s'ha elevat fins el 28%. La taxa colomenca ha estat històricament **per sobre de les taxes de la comarca i també del conjunt de Catalunya**, i des de 2008 està **augmentant exponencialment aquesta distància**.

L'atenció i el seguiment municipal a les necessitats materials de tipus econòmic s'articula principalment per mitjà dels Serveis Socials Bàsics (SSB), que ofereixen diferents prestacions de caràcter social.

- L'any 2013, les **problemàtiques de tipus Econòmic són el primer motiu principal de consulta als Serveis Socials Bàsics**, i també són **les que han crescut més**. S'han atès 2.775 consultes (un 27,7% del total de problemàtiques ateses): 2.032 consultes sobre Ingressos insuficients, 615 sobre Manca d'ingressos i 128 sobre Administració deficient.
- Per **respondre a l'increment de les necessitats materials** entre la població i **compensar la reducció en les aportacions econòmiques de la Generalitat de Catalunya, des dels Serveis Socials Bàsics s'incrementen** les quanties de **les Prestacions econòmiques de caràcter social**, en el seu conjunt, i es creen **noves línies d'ajuts**.
- L'any 2013, globalment s'inverteixen 3.130.867,80€ en **prestacions econòmiques de caràcter social** (26,1€/habitant). En concret, s'han destinat 577.288,65€ a Prestacions econòmiques d'urgència social, 1.795.086,23€ a prestacions econòmiques per a la infància i l'adolescència en risc d'exclusió social, i 758.492,92€ a prestacions econòmiques per a famílies en risc d'exclusió social.
- Des de 2011, **destaquen** especialment els **increments de la cobertura** relativa a **Prestacions econòmiques d'urgència social** (de 3.066 persones beneficiàries el 2011 a 6.869 el 2013; el 5,7% de la població). L'any 2013, **més d'1/3 part de les persones que acudeixen als SSB han rebut Prestacions econòmiques d'urgència social** (33,1%).
- S'incrementa i s'engrandeix el paquet de prestacions econòmiques adreçades a la infància i l'adolescència en risc d'exclusió social:

Destaca l'**increment** de beneficiaris de **Beques d'Escoles Bressol** (260 infants beneficats el 2013; 6,5% dels infants d'aquestes edats), **Beques d'activitats de lleure** (404 infants el 2013; 2,3% dels infants de 3 a 17 anys) i **xecs del Programa Pro-infància** (452 infants; 2,1% dels menors d'edat).

El 2013, s'atorguen 391 **Beques d'activitats d'estiu** (2,2% dels infants de 3 a 17), i **es creen les beques de Menjador escolar** (2.195 infants matriculats als CEIP de la ciutat; **20,8% dels infants d'Educació Infantil i Primària**).

- També augmenta i es diversifica el paquet de prestacions econòmiques per a famílies en risc d'exclusió social:

S'inverteix un **gran esforç en ampliar la cobertura del Menjador social** (d'unes 35 persones de mitjana anual en anys precedents, fins a 502 persones el 2013; 0,4% de la població).

També **creixen de forma molt destacable** les persones beneficiades pel **Programa d'aliments** (1.093 persones el 2010 a 2.943 el 2013; 2,5% de la població).

L'any 2013 es **creen el Programa de recollida i repartiment de roba** (800 kg de roba repartida) i una línia d'**ajuts per al pagament de la plusvàlua en situacions de dació de pagament** (46 ajuts).

- Des dels Serveis Socials Bàsics també es gestionen les sol·licituds per al **Programa de Renda Mínima d'Inserció de la Generalitat** de Catalunya.

La **cobertura de la RMI ha anat davallant, arrel dels canvis legislatius** introduïts l'estiu de 2011, segons els quals es van restringir els criteris de concessió d'aquesta prestació (de 2.400 persones perceptores el 2010 a 1.682 el 2013; del 2% al 1,4% de la població).

Aquesta situació ha provocat un efecte de "**desplaçament**" dels **potencials usuaris** o usuàries del Programa de RMI cap a altres prestacions i ajuts econòmics.

7. Habitatge

NECESSITATS SOCIALS

- El **preu de l'habitatge nou** a Santa Coloma de Gramenet ha estat **històricament més assequible** que en altres indrets de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Des de 2010, a més, el preu **ha anat davallant**, per bé que el 2013 la reducció no ha estat tan intensa com en anys anteriors (2.535 €/m² el 2013).
- El **preu de l'habitatge de lloguer**, que havia experimentat un creixement molt important entre 2002 i 2006, **també està disminuint** (481€/mes el 2013).
- La **taxa de contractes de lloguer per habitant** ha estat històricament **molt baixa**, en comparació amb Barcelona ciutat, el conjunt de la Comarca i Catalunya. Tanmateix, **a partir de l'inici de la crisi** econòmica i financera **augmenten de manera acusada** tant el número de contractes de lloguer com la proporció per habitant (1,6 contractes per cada 100 habitants, el 2013).
- Les **demandes judicials d'execució hipotecària continuen creixent de forma exponencial** (de 182 demandes el 2007 a 1.279 el 2013; d'1,6 demandes cada 1.000 habitants el 2007 a 10,7⁰/₀₀ el 2013). En tot moment, la **taxa colomenca** ha destacat en molt respecte de les del conjunt de la província i Catalunya: a 2013 és **més del doble de la taxa provincial i el doble de la catalana**.
- Les **demandes judicials de desnonament (lloguers)** havien experimentat un creixement continuat des de 2009, però **han caigut entre 2012 i 2013** (de 612 demandes el 2012 a 467 el 2013; de 5,1 demandes cada 1.000 habitants el 2012 a 3,9⁰/₀₀ el 2013). Aquest acusat descens es pot relacionar amb l'**entrada en vigor de la llei que grava les taxes judicials**, i que suposa un obstacle econòmic per als particulars que pretenen cursar demandes (no és el cas de les demandes judicials d'execució hipotecària, interposades principalment per entitats financeres). Amb tot, la taxa colomenca de demandes judicials de desnonament continua trobant-se **molt per sobre de la provincial** (a 2013, quasi la quadruplica) **i la catalana** (la triplica), que també han caigut però en menor mesura.
- Entre 2012 i 2013, **els llançaments de l'habitatge han disminuït de forma destacable**, tant pel què fa al número (625 llançaments el 2012 a 387 el 2013) com a la taxa (5,2 llançaments cada 1.000 habitants el 2012 a 3,2⁰/₀₀ el 2013).

L'atenció i el seguiment municipal a les necessitats d'habitatge es realitza des dels Serveis Socials Bàsics (SSB), en coordinació amb el Servei d'Intermediació en Deutes d'Habitatge (SIDH) de l'Oficina Local d'Habitatge.

- L'any 2013, els **Serveis Socials Bàsics** han atès 891 **problemàtiques** relacionades amb **Habitatge** (un 8,9% del total de problemàtiques ateses), tractant-se del 6è motiu principal de consulta. Els **majors números i proporcions** de problemàtiques tenen a veure amb la **permanència i l'accés a l'habitatge** (336 consultes sobre Desnonament, 168 sobre Manca d'habitatge); en **segon lloc, les condicions físiques de l'habitatge** (165 sobre Habitatge deficient i 70 sobre Manca de serveis o subministraments); i, per últim, han quedat desplaçades les condicions d'habitabilitat (152 sobre Amuntegaments).
- Entre 2010 i 2012, **havien remuntat els contractes a les borses** de mediació per al **lloguer social, però a 2013 cauen de nou** (95 contractes el 2013). Tanmateix, **la taxa colomenca** de contractes de lloguer social (0,8 contractes cada 1.000 habitants) **supera amb escreix** la de **Barcelona ciutat i Catalunya**.
- **Continuen creixent les prestacions econòmiques d'urgència social d'habitatge que s'ofereixen des dels Serveis Socials Bàsics.** El 2013, s'han concedit un total de 1.302 ajuts per fer front a pagaments d'habitatge, que han beneficiat a 1.637 persones adultes i 1.268 menors.
Destaca especialment **l'increment en prestacions per a subministraments bàsics** (871 ajuts; el 67% del total d'ajuts d'habitatge). També **augmenten les prestacions per garantir l'accés o el manteniment en l'habitatge** (431 ajuts: **202 per paralització de desnonaments**, 162 per entrada a nou habitatge, 67 per a altres ajuts).
- La **inversió dels SSB en prestacions econòmiques d'urgència social d'habitatge també ha crescut de forma progressiva** (395.244,72€ el 2013; un 70,9% del conjunt de les prestacions econòmiques d'urgència social).
- El 2013, a més, els **Serveis Socials Bàsics han atorgat 46 ajuts per al pagament de la plusvàlua en situacions de dació de pagament**, amb una inversió de 42.106,64€.

- Entre 2012 i 2013, **augmenten de forma acusada els expedients de risc de desnonament treballats pel Servei d'Intermediació** en Deutes d'Habitatge (SIDH) de l'Ajuntament (79 el 2012 a 133 el 2013).

L'any 2013, com a resultat de la mediació, un 29% dels expedients han estat resolts i el 71% continuen en procés de mediació (88 relatius a pisos hipotecats, 7 a pisos de lloguer).

Des de 2012, en el **100%** dels casos s'ha **aconseguit aturar el procés de desnonament**. També s'han **anul·lat 13 llançaments de l'habitatge** (5 el 2012 i 8 el 2013).

- Des de l'Oficina Local de l'Habitatge de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet també es gestionen **ajuts econòmics de la Generalitat de Catalunya per fer front a deutes d'habitatge**. El 2013, s'han gestionat 701 ajuts per al pagament de lloguer, 161 ajuts d'especial urgència a deutes de lloguer i hipoteca, i 71 ajuts per a **persones aturades de llarga durada amb deutes** de lloguer o hipoteca.

8. Ocupació i treball

NECESSITATS SOCIALS

- La **taxa d'atur ha davallat lleugerament per primer cop**, d'ençà de l'esclat de la crisi financera (21,1% del total de la població activa). Amb tot, 13.241 persones (5.979 dones i 7.262 homes) en edat i condicions de treballar estan desocupades en cerca activa de feina. La taxa d'atur **continua essent de les més altes de la comarca**.
- Les **taxes d'atur més elevades** es concentren entre la **població activa més envellida**. L'atur masculí supera el femení entre la població més jove i dels 30 als 55 anys; però la taxa femenina és més elevada de 25 a 29 anys i especialment a partir dels 55.

La major taxa d'atur juvenil masculí coincideix amb la menor presència de nois estudiants. Les edats en què l'atur femení supera el masculí coincideixen amb els moments vitals d'incorporació i reincorporació al mercat laboral, respecte de les etapes formativa i de maternitat i criança. A més, l'extensió de l'atur (especialment en la construcció) i de la precarietat laboral, i el fet que el sector serveis hagi estat menys malmès per la crisi, també han contribuït a l'intent de reincorporació al mercat laboral de les dones de més de 50 anys.
- **Disminueix per primer cop, i de forma acusada, la taxa d'atur entre la població més jove** (del 33,3% del jovent actiu menor de 20 anys el 2011 i 2012, al 27,9% el 2013). Aquests descens està correlacionat amb la **prolongació de l'etapa formativa** (davallada de l'abandonament formatiu en joves de 16 a 18 anys).
- **S'ha disparat l'atur de llarga durada**. En cinc anys s'ha passat de 2.346 persones que duïen 12 mesos o més a l'atur, a 5.405 persones. A 2013, un 8,7% de la població activa i un 40,8% del total de persones aturades, consten com a aturades de llarga durada.
- **Cert increment de les persones aturades amb nivells formatius de tipus professional** (8,3% dels aturats amb Programes de formació professional i 4,7% Tècnics professionals superiors). Amb tot, un 21,1% de les persones aturades no tenen estudis acreditats i un 62,4% només acrediten estudis elementals.
- **Cert increment de les persones aturades amb qualificació professional en el sector serveis**, (19,7% del aturats, el 2013) i una certa disminució dels treballadors qualificats (21,6%) i no qualificats (32,7%).

- **Augmenta de forma exponencial la taxa d'atur sense prestació per desocupació** (nivell contributiu, assistencial, RAI). Des de 2010, s'ha més que doblat el número (de 2.782 persones a 5.737 el 2013) i la taxa de persones aturades que no perceben cap tipus de subsidi ni prestació per desocupació (del 24,1% de les persones aturades el 2010 al 43,3% el 2013).
- La **taxa de joves que no treballen ni estudien ha començat a disminuir**, trencant la tendència de creixement accelerat entre 2007 i 2012. A 2013, un 9,9% del jovent aturat entre 16 i 24 anys no està cursant cap formació (1.048 persones). Amb tot, la taxa colomenca **dobla a bastament la del Barcelonès**, essent el segon municipi amb un major percentatge de joves en aquesta situació.
- La **taxa de temporalitat ha tornat a elevar-se**, arribant fins al 88,4% dels contractes de treball registrats. A més, un 62,1% dels contractes són inferiors a 6 mesos. Amb tot, la taxa de temporalitat colomenca es troba **lleugerament per sota de la mitjana comarcal**.

L'atenció i el seguiment municipal a les necessitats d'inserció sociolaboral es realitza principalment des del Servei Local d'Ocupació (Grameimpuls S.A. – Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació), que treballa de forma coordinada amb els Serveis Social Bàsics i altres.

- L'any 2013, un **9,9% del total de problemàtiques ateses pels Serveis Socials Bàsics** han estat de tipus **Laboral**, essent el 5è motiu principal de consulta. S'han realitzat 996 consultes: 645 sobre Manca de formació/orientació laboral, 103 sobre Treball esporàdic, 84 sobre Treball submergit, 42 sobre inadaptació laboral, 35 sobre Activitats marginals, 14 sobre Cerca de primera feina, i 73 més sobre Altres.
- Els anys 2011 i 2012, la proporció de persones aturades ateses pel **Servei Local d'Ocupació** havia disminuït respecte a abans de la crisi, com a conseqüència del gran augment de població aturada, i malgrat que s'estava atenent a més gent. L'any 2013, han **davallat per primer cop, tant la xifra de persones ateses** (5.686 persones) **com la taxa de cobertura** (42,9% de les persones aturades).

Elements explicatius clau: a) **abandonament de la recerca activa de feina** com a conseqüència de l'allargament de la crisi en el temps i la manca d'expectatives; b) **retallades pressupostàries** de fins el 60% en les Polítiques Actives d'Ocupació, per part del Govern de l'Estat. També cal tenir en compte l'increment progressiu de la població colomenca que marxa a viure o retorna a l'estranger.

- L'any 2013, el volum de **persones amb discapacitat ateses pel SLO ha disminuït lleugerament** (352 persones). Tanmateix, el decreixement del número total de persones en cerca activa de feina ateses pel SLO, ha fet augmentar la proporció que representen (6,2% de les persones ateses).
- L'any, 2013, tot i que ha continuat creixent el número d'empreses que col·laboren amb el SLO, s'han reduït molt les que faciliten ofertes de treball o de pràctiques. La **taxa d'empreses col·laboradores d'inserció amb ofertes ha caigut quasi a la meitat** (6,7% del total d'empreses col·laboradores).

- Entre el curs 2011-12 i el 2012-13 **s'ha reduït la taxa d'alumnat amb Necessitats Educatives Especials** (del 8,5% de l'alumnat de la ciutat al 7,3%). En xifres, s'ha passat de 1.440 alumnes amb NEE a 1.243 (197 alumnes menys en total). Aquesta **disminució** ha estat **més acusada en els centres concertats** de la ciutat, on s'han perdut 133 alumnes.

Aquesta davallada en l'alumnat amb NEE coincideix amb la **reducció del flux d'entrada de població estrangera**. L'alumnat estranger nouvingut es considera alumnat amb NEE, amb el què es treballa a les Aules d'acollida.

- En els darrers cursos la **taxa d'abandonament prematur dels estudis ha continuat disminuint**. El curs 2012-2013 un 45,2% del jovent de 16 a 18 anys (1.364 persones) no estava matriculat ni en Batxillerat ni en Cicles Formatius de Grau Mitjà del municipi. El decreixement en l'abandonament formatiu (o l'augment de la matriculació en formacions post-obligatòries) està **correlacionat amb l'increment de les dificultats per trobar feina**.
- A més, el curs 2011-12, **la taxa de fracàs escolar ha davallat significativament** (26% de l'alumnat avaluat de 4t d'ESO), respecte a la tendència històrica a Santa Coloma de Gramenet (al voltant del 30%). S'observa una tendència descendent en la proporció d'alumnes que finalitzen els seus estudis obligatoris sense títol (i només obtenen el certificat conforme han estat escolaritzats fins als 16 anys), enfront de la tendència creixent en la proporció d'alumnes que romanen al cicle (repeteixen curs).
- L'any 2013, la **taxa de nivells formatius baixos davalla per primer cop des de 2007**, passant del 64%-66% fins el 57,6% de la població empadronada (58.975 persones). Aquest decreixement té lloc en tots els nivells educatius que conformen l'indicador, però destaca especialment en la **franja de Sense estudis o primària incompleta**.
- Així doncs, s'ha passat d'un moment en què l'alumnat que no obtenia la titulació desistia en la seva formació (incorporant-se presumiblement al mercat laboral), al moment actual, en què es detecta un **major esforç per part de l'alumnat adolescent de cara als estudis**, i que s'està traduint en un **augment de l'èxit escolar** (percentatge d'aprovat) i una **tendència a perllongar l'etapa formativa**.

L'atenció i el seguiment municipal a les situacions de necessitat d'inserció socioeducativa es realitzen principalment des del Servei d'Educació de l'Ajuntament, en coordinació amb els Serveis Socials Bàsics.

- La **taxa de formació d'adults ha crescut** en els darrers tres cursos. El curs 2013-14 es van matricular als centres de formació d'adults 1.573 persones (un 1,5% de la població de 16 i més anys). Aquesta proporció **supera lleugerament** les del **Barcelonès** i el conjunt de **Catalunya**.
- Un 14,7% del total de **problemàtiques ateses pels Serveis Socials Bàsics** han estat sobre **Aprenentatge**, essent el **4t motiu principal de consulta**. S'han realitzat 1.473 consultes: 1.068 sobre Escolaritat obligatòria inacabada, 154 sobre Analfabetisme, 129 sobre Dificultats d'aprenentatge escolar, 98 sobre Absentisme escolar, 12 sobre Inadaptació escolar i 12 més sobre Altres.
- Els **Serveis Socials Bàsics** ofereixen diverses **prestacions econòmiques de caràcter social per a infants o adolescents escolaritzats**, que **s'han potenciat** en els darrers anys.

L'any 2013, 544 menors s'han beneficiat d'**ajuts d'urgència social** per a activitats socioeducatives, 260 infants han percebut **beques d'Escola Bressol**, 404 **beques per a activitats de lleure**, i 391 **beques per a activitats d'estiu**.

A més, 452 infants han percebut **xecs del Programa Pro-infància**, 15 s'han beneficiat del **Projecte Xela** per a infants escolaritzats amb diversitat funcional, i 2.195 infants matriculats als CEIP han gaudit de beques de **Menjador escolar**.

- La **taxa d'intervenció escolar per part dels Serveis Socials Bàsics** havia presentat un creixement (primer intens i després sostingut) des del curs 2005-06 fins el 2010-11. **En els darrers cursos**, aquesta taxa **ha anat decreixent**, coincidint amb la pèrdua d'habitants.

El 2012-13, 2,7 de cada 100 infants matriculats als centres educatius han rebut atenció i seguiment per: Dificultats d'aprenentatge, Absentisme escolar, Inadaptació escolar, Assetjament escolar, i/o Dificultats d'escolarització. Els SSB han intervingut amb 402 infants de 3 a 16 anys (54 d'Educació Infantil, 162 d'Educació Primària i 186 d'ESO).

Per nivell educatiu, les taxes d'intervenció han estat de l'1,4% dels infants matriculats a E. Infantil, 2,4% dels matriculats a E. Primària, i 4,5% dels de l'ESO. En el cas de **Primària**, però, aquest darrers curs, **la taxa d'intervenció escolar ha remuntat**.

- La **taxa d'absentisme escolar atès pels SSB també ha davallat**.

El 2012-13, quasi 2 de cada 100 infants matriculats han rebut atenció i seguiment per aquesta raó. Els SSB han intervingut amb 285 infants de 3 a 16 anys (31 d'Educació Infantil, 88 d'Educació Primària i 166 d'ESO).

Per nivell educatiu, les taxes d'absentisme escolar atès pels SSB han estat del 0,8% dels infants matriculats a E. Infantil, l'1,3% dels matriculats a E. Primària, i el 4% dels matriculats a l'ESO.

Pla local per
la inclusió
social

www.gramenet.cat/SIS.plalocalinclusio

Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet